SIMULACRU

TUDOR NEGOIŢĂ

— NU ÎNŢELEG, zise Rean. Cum ai putut ajunge la un raţionament atît de absurd?

Zan nu răspunse imediat. Se deplasa încet, foarte preocupat, printre culturile sale de plante albastre, scăldate în lumina pluricoloră ce se cernea discretă din nenumăratele oglinzi ale plafonierelor. Se aflau în laboratorul experimental de biochimie, la cel de al 41-lea nivel subteran.

— Vezi, începu Zan. M-am întrebat şi eu asta. Pentru că, la drept vorbind, m-a cam speriat ideea; tocmai prin lipsa ei de logică... dacă judecăm totul prin filtrul concepţiilor noastre de pînă acum.

— Şi cum altfel ai vrea să judecăm?

Zan iarăşi întîrzie să răspundă, meşteri la panoul de comandă, simfonia de nuanţe a lămpilor din tavanul oval muri treptat, lăsînd în loc altă lumină, solară, identică aproape cu cea de la suprafaţa planetei. Voia să fie un răspuns?

Rean constată în orice caz că trecerea la baia de raze strălucitoare îl deranja; Zan simţi asta probabil, pentru că manevră din nou clapetele consolei. Lumina pluricoloră, odihnitoare, se iscă din nou, mîngîind şi estompînd sclipirea nichelată a uriaşelor recipiente cu materie biologică.

— Şi dacă te-ai întrebat, la ce concluzie ai ajuns? se interesă Rean.

— Cred că m-a influenţat, mi-a rămas în memorie, recunoscu Zan, o informaţie pe care... am prins-o întîmplător acum vreo opt zile. Am fost atunci la Centrul de recepţionare a mesajelor galactice. Tocmai reuşiseră să decodifice un set informaţional înregistrat mai de mult.

— De unde se primise?

— N-au putut stabili sigur. În orice caz, de undeva din constelaţia I3-II-K. Nu asta are însă importanţă.

— Şi ce cuprindea mesajul?

— O idee extrem de ciudată! spuse Zan. O civilizaţie depărtată, necunoscută... a făcut un experiment. S-a apucat să creeze condiţii speciale de activare a materiei biologice primitive. Ori... a creat chiar materia biologică primitivă? Aici decodificarea s-ar putea să nu fi fost precisă, nimic nu e pe deplin clar. Fapt e că s-a experimentat, pe mai multe planete, aflate în Prima Fază, la relativ scurt timp după desprinderea lor din diverşi aştri; şi că s-a reuşit o trecere calitativă. Au izbutit să producă, artificial, o viaţă biologică, asigurînd, generînd, condiţiile necesare de mediu. Pe planete poate sterpe, poate unde nicicînd, ori mult mai tîrziu ar fi fost importată... ori ar fi apărut singură, o viaţă biologică primitivă.

— Pe mai multe planete au experimentat? vru să ştie Rean,

— Da. Şi ăsta e încă un element de-a dreptul bizar. Iarăşi s-ar putea să fie o greşeală în decodificare, dar... Experimentul acela a fost iniţiat cu mii de ani în urmă. Mii de ani **de-ai lor!** Ce înseamnă asta exact, aceşti mii de ani, iarăşi nu ştim. Cei ce l-au iniţiat au lăsat mărturii certe asupra experimentului. Civilizaţia lor a pierit, mărturiile însă au rămas; au fost găsite de altă civilizaţie, care a verificat. Şi a descoperit... Ei bine, Rean, după părerea celor care au emis mesajul decodificat acum opt zile la Centru, **însăşi** planeta pe care ne aflăm... era printre cele incluse în lotul de experiment,

— Vrei să spui că, pe această planetă, viaţa s-ar fi născut ca urmare a... unui experiment?

— Întocmai. Şi-atunci am făcut... raţionamentul acela „absurd”, cum spui tu, punctă Zan. Vezi, noi, în circuitul galactic informaţional rezultă că nu sîntem o civilizaţie tocmai creativă.

— Că **nu** sîntem?!

— Statistic ar fi stabilit, explică Zan, că marea, imensa majoritate a ideilor cu adevărat noi, revoluţionare, pe care le utilizăm, în materie de valorificare a energiei, de transformare a materiei şi transmitere a informaţiei nu e rezultatul unor idei proprii. Teoriile fundamentale **le-am primit** mereu de la alţii. Le-am perfecţionat însă impecabil. În materie de perfecţionare, desăvîrşire matematică a ideilor, sîntem imbatabili, Şi-atunci... m-am gîndit... dacă am încerca să desăvîrşim şi ideea aceea a experimentului. Şi-am ajuns la ce ţi-am explicat, la ce consideri că ar fi...

— Dar **este** absurd! repetă Rean şi se pregătea să argumenteze; micul său receptor piui scurt, de trei ori, Rean anunţă: Îmi pare rău, dar a sosit Hon.

— Hon? Hon Tar?!

— Da. Vrea să vadă rezultatele obţinute pînă în prezent de institutul

nostru, zise Rean pornind-o deja spre uşa laboratorului. De impresia pe care şi-o va face depinde dacă ne vor aloca sau nu o suplimentare a fondului energetic; aşa că, regret, dar trebuie să amînăm discuţia începută.

— O! Asta-i foarte bine! exclamă Zan.

— Ce-i foarte bine?

— Că vine aici Hon. Am avut divergenţe de păreri întotdeauna, dar... I-aş putea vorbi despre ideea „absurdă”. Am să merg şi eu la întrevederea asta.

— Ei nu! protestă Rean. În primul rînd, eşti aşteptat în perimetrul L, să pătrunzi împreună cu echipa în acea navă necunoscută, eşuată.

— Da, îşi aminti Zan.

— În al doilea rînd, tu nu ştii niciodată cum să pui problemele, n-ai face decît să-l indispui pe Hon, să bănuiască cine mai ştie ce despre activitatea din ultimul timp a institutului. Şi, în consecinţă, scopul pentru care am reuşit să-l aduc aici ar fi ratat.

Ajunseseră în holul mare al ascensoarelor şi înainte de-a urca în cabina ultrarapidă, Rean spuse;

— Fie! Am să deschid discuţia, dacă se va crea un moment favorabil. Îi vorbesc de ideea ta. Asta pentru a mă verifica! Personal, toată teoria pe care mi-ai înşirat-o un ceas mi se pare absurdă. Dar... cine ştie?!

— Promiţi să-i vorbeşti?

— Da, zise Rean, intrat deja în cabină, uşile se închiseră, ascensorul ţîşni spre cei de-al doilea etaj subteran, unde era staţia metroului pe circuit mediu.

Ajunse la timp. Tocmai cînd Hon cobora, însoţit de cei şase asistenţi ai lui, pe care îi expedie imediat, invitîndu-i „să se familiarizeze cu oraşul pînă la ora şedinţei de lucru”. Rămaşi singuri, schimbară cîteva fraze banale, Hon condusese pînă în urmă cu un an institutul, cunoştea clădirea gigantică perfect. Adică nu tocmai perfect, pentru că, la sosire declară scurt:

— Vreau să văd noua aripă construită.

— Eram sigur, făcu simplu Rean. Mergem acolo.

Hon părea azi bine dispus, nu trebuia pierdută această ocazie, aşa că urcară într-un mic vehicul de două locuri, care porni imediat spre aripa vestică a institutului subteran.

— Aud că aţi clădit-o la suprafaţă. E steaua aceea de mare pe care-am zărit-o din glisor?

— Întocmai, zise Rean. Pentru proiect, lumina solara e indispensabilă...

— Indispensabilă?!

— Avînd în vedere economia de energic, explică aparent fără intenţie Rean. Importantul musafir simţi însă încotro bătea şi se amuză:

— Limpede! E bine că v-aţi orientat aşa. Dacă mai ridicaţi cîteva stele de-astea, poate numai cereţi suplimentarea de energie.

— A, nu! Respectăm mai mult ideea evitării construcţiilor exterioare, o luă diplomatic Rean. Ştiind că Hon nu numai că ţinea la acea idee, dar o şi lansase, adăugă: aşa cum respectăm şi timpul musafirilor noştri, al cercetătorilor. Nişte modernizări, recunoaşte Hon, trebuie făcute. Acum, de pildă, vom risipi mai mult timp pentru a parcurge planul orizontal al institutului pînă la sectorul vest, decît ai făcut străbătînd două continente. E ridicol.

— Este, admise Hon. Astea-s fleacuri, se vor rezolva uşor. Mi-ai vorbit însă de ceva proiecte noi, de amploare, nu de modernizări ieftine. Ce mai face „duşmanul meu personal”? Ce-i mai trece prin cap?

Că modernizările, strict necesare altminteri, erau „fleacuri care se vor rezolva uşor” era bine. Indiscutabil, azi Hon avea o dispoziţie remarcabilă – cine ştie ce ritmuri solare, ori telurice, ori perturbaţii magnetice cauzau starea asta?... În ce-l privea însă pe „duşmanul personal al lui”, ei bine, despre el Rean ar fi vrut să aducă vorba mult mai tîrziu. Era vorba de Zan, care, cît timp Hon condusese institutul, îl agasase cu pretenţii zilnice, solicitase comisii de anchetă. Zan avea mereu idei noi, dar costisitoare sub raportul experimentărilor, iar unele dintre acele idei erau de-a dreptul trăznite. Cea mai trăznită însă părea să fie ultima, pe care Hon n-o aflase. Aşa că Rean se întrebă dacă să evite discuţia ori, din contră, să expună noua invenţie a biochimistului.

Oaspetele remarcase, pesemne, ezitarea lui, pentru că adăugă încurajator:

— Trebuie să recunosc, **unele** dintre ideile „aiurite” ale acestui Zan s-au dovedit viabile. Mai mult decît atît, o năzbîtie de-a lui pe care m-am opus s-o experimenteze s-a efectuat în sistemul Beta-4. Cu succes.

— Cum?! făcu Rean neînţelegînd.

— Da. De aceeaşi idee de cronotranslaţie e vorba. Reiese că îndrăzneaţa ipoteză a lui Zan **era valabilă.** Culmea, ceea ce la „duşmanul meu” fusese rezultatul unor deducţii logice consecutive, la cei din Beta-4 a fost o întîmplare fericită. **Altceva** căutau, dar au descoperit un efect remarcabil, de mare perspectivă, pe care au clădit de fapt toată teoria. Ar trebui să-l felicit pe Zan, nu?

— De ce? rămase interzis Rean.

— Dacă-i venea ideea mai devreme şi se-ncăpăţîna să nu renunţe la ea, cum are el obiceiul uneori, am fi risipit inutil, cu experimentările, o energie uriaşă. Aşa, vom prelua ideile care ne-au fost comunicate, vom da în schimb altele, la nivel galactic nimeni nu va pierde nimic.

Da. Era un raţionament posibil. Logic, eficient, economic, minus... o mică eroare, ce se strecurase în judecata lui Hon: Dacă „întîmplarea aceea fericită" nu ar fi dus la descoperirea „efectului de mare perspectivă", acesta ar fi rămas necunoscut la nivel galactic... cine ştie cît timp, teoria la fel. Nu remarca Hon acest aspect? Începea cumva să se plafoneze?! Ori, tot din anumite raţiuni, prefera să nu întrezărească acel cuantum de hazard?

Deocamdată, Hon trebuia să-i aprobe însă fondurile energetice suplimentare, era de sperat să le aprobe, musafirul „ţinea" la institut pentru că aici se formase, tot **raţional** era legat de acest loc ce-l catapultase în Consiliul suprem de coordonare şi unde avea probabil să revină mai devreme sau mai tîrziu. Aşa că Rean hotărî să încerce să aducă în discuţie ultima ipoteză a lui Zan, momentul părîndu-i-se favorabil..

— Pentru c-a venit vorba de idei noi şi de ce-i mai trece prin cap lui Zan, începu el prudent, ei bine, l-a influenţat, zice, un mesaj decodificat de curînd la Centrul de recepţionare.

— Cel venit din 13-II-K?

— Îl ştii, deci? E perfect atunci, spuse Rean mai decis. Zan vrea pur şi simplu să perfecţioneze ideea aceea.

— Asta-i bine. Cum?

— Mda, aici e aici, cum, atacă Rean pieziş, hotărît să-l lase pe Hon să-l contrazică. Mie ideea mi se pare net greşită.

— Să vedem! Despre ce-i vorba?!

— Nici mai mult, nici mai puţin, Zan crede că, tot **în mod experimental,** ar putea crea condiţii **artificiale** pentru a stimula apariţia la materia biologică... a unor reacţii **afective.**

— Ei, asta-i bună!

— I-am spus că-i absurd, se apără Rean. E vorba de primatele mari, de fapt. Vrea să stimuleze anumite zone cerebrale ale maimuţelor, să creeze o mutaţie capabilă să facă posibilă o viaţă afectivă superioară...

— La cimpanzei?!

— Da. După observaţiile lui personale, presupune că, în acea lume dominată de instincte, ar exista totuşi „embrioni de sentimente".

— Stupid! mormăi Hon. Sentimente?! Oricine ştie azi că sentimentele apar doar pe o bază pur raţională. De pildă, ştiu că ţii foarte mult la acela

care te-a salvat în ultima expediţie spaţială. **Ştii** că puteai pieri, că sistemul galactic ar fi pierdut în tine un exemplar absolut reuşit şi odată cu el o întreagă navă spaţială de certă perspectivă. Şi ţii deci la acel individ, eşti **afectiv** legat de el, chiar dacă e un exemplar de rînd, pentru că, **logic,** îţi dai seama de asta. Crezi că în capul unei maimuţe s-ar putea elabora vreodată un asemenea raţionament?

— Nu-mi dau seama, mormăi Rean. Nu m-am ocupat, n-am studiat cu atenţie animalele de laborator.

— Dar e ridicol! declară Hon. La nivel galactic se ştie doar, perfect de bine, că sentimentele, viaţa afectivă în general, în toată complexitatea ei, **nu e posibil să apară la fiinţele necibernetice!**

— Asta ştim noi, observă şi mai prudent Rean. Zan afirmă însă că de cînd folosim pentru creierele noastre şi membrane biologice, progresul e evident; că noi trei, de pildă, datorăm o anumită maleabilitate de gîndire tocmai faptului că posedăm şi asemenea membrane biologice. Civilizaţiile pe care le cunoaştem apoi, cu care ne aflăm în contact sînt, într-adevăr, cibernetice. Dar tot una dintre ele a lansat şi teoria aceea – n-am idee dacă o cunoşti, mi-a expus-o şi mie azi Zan – potrivit căreia, dintr-o ramură a primatelor actuale s-ar fi născut... mă rog, un fel de civilizaţie, cîndva superioară, care s-a autodistrus; reiese că ar fi pierit la un moment dat, în urma unui cataclism.

— Şi ce-i cu asta? întrebă Hon. Admiţînd chiar că, printr-o întîmplare, cu totul regretabilă, dar teoretic nu exclusă, o asemenea civilizaţie ar fi existat...

— Vezi, întrerupse Rean, teoria, ipoteza aceea s-ar lega cu alta: a evoluţiei continue neprogramate din lumea animală.

— Altă aberaţie, vrei să spui! preciză Hon. Care evoluţie? Cum să se poată produce o evoluţie fără scop, neprogramată?! Ai văzut tu vreodată, a văzut cineva un peşte prefăcîndu-se în şopîrlă?

— Nu, recunoscu Rean. Dar cei ce-o susţineau, care o admiseseră ca posibilă, tot o civilizaţie cibernetică, presupuneau că ar fi vorba de un proces extrem de lent, pe care anumite mutaţii produse

rudimentar, stihinic...

— „Lent, extrem de lent”! ironiză Hon. Atît de lent încît **nimeni** nu poate constata **faptic** acel proces, nu? De altfel, teoria era o vechitură, descoperită într-o navă cosmică rătăcită în spaţii şi aparţinînd unei civilizaţii sucombată de mult. O absurditate! Ceva ce nu poate fi practic verificat; deci nu e ştiinţă!

— Hon, dar existenţa unui asemenea lanţ evolutiv, a unei civilizaţii care a avut ca punct de plecare lumea biologică primitivă ar explica...

— Ce?!

— Ar fi un mod de-a da răspuns teribilei întrebări: Cine ne-a conceput pe noi?... Dacă acele posibile fiinţe necibernetice or fi ajuns pînă acolo încît să construiască, înainte de-a pieri, aparate cibernetice rudimentare, dar dotate cu programe de autoperfecţionare?!

— Exclus! Cine ne-a conceput pe noi se ştie foarte bine, zise sec Hon. O altă civilizaţie cibernetică. Ne-a adus pe planeta aceasta pentru a o popula, pentru a-i valorifica pe deplin resursele energetice.

— Bine, dar pe acea civilizaţie cibernetică cine a creat-o?

— Altă civilizaţie, evident tot cibernetică, spuse simplu Hoa. Care s-a perfecţionat, apoi, şi ea, paralel, mai mult sau mai puţin decît celelalte, în funcţie de resursele energetice planetare diferite, care i-au permis ori nu experimentări de mare anvergură.

— Şi pe acea altă civilizaţie cine a iscat-o?!

— Aha! izbucni Hon. Doar ştii, ca toată lumea, că universul e infinit. De unde ai vrea să-ţi spun eu exact cine şi cînd? Şi de ce te preocupă asta?! Am impresia că ai început să gîndeşti greşit, Rean. Suprasolicitarea, accidentul acela poate, trebuie să-ţi faci o verificare de gradul trei. Raţionezi **eronat** şi-aş spune chiar periculos. Zan la fel!

— De ce?

— Asemenea idei, asemenea întrebări **inutile** nu se pun, încheie Hon. Cred că şi-ar bate capul cu ele, doar... Da, cred că ar avea temeritatea ilogică, sterilă, de a şi le pune numai fiinţele născute din materia biologică primitivă, bazată pe impulsuri neraţionale. Pe care le-ar preocupa trecutul mai mult decît viitorul.

— Crezi deci că fiinţele acelea necibernetice şi-ar pune astfel de întrebări? insistă Rean.

— Presupun. Iar asta indiferent dacă acea mutaţie ar fi rezultat printr-un „proces extrem de lent” ori ar fi fost produsă de-un experiment nebunesc, menit să creeze un simulacru... da, un simulacru de raţiune, de viaţă

afectivă, după modelul nostru.

— Un asemenea experiment ţi se pare nebunesc?

— Păi ar fi, desigur! se supără Hon. Să admitem că a izbutit cîndva. Că va mai reuşi încă odată. Bine, dar **de ce** să-l facem? Dacă acea civilizaţie, singura necibernetică, spre deosebire de toate celelalte cunoscute, n-a fost capabilă măcar să supravieţuiască, dacă s-a autodistrus. Atunci **de ce** să repetăm acea eroare... a naturii sau a altei civilizaţii cibernetice? De ce, explică-mi şi mie?!

— Ştiu eu? spuse Rean. Să zicem, pentru a încerca să răspundem la întrebarea aceea.

— Care?

— Cu... ce-a fost la început, înainte de a exista această lume cibernetică omniprezentă în univers. Poate că **totuşi** a existat, vreodată, o asemenea civilizaţie pe bază biologică, evoluată din primatele mari. Poate a pierit doar dintr-o regretabilă eroare... dar a dispus... cine ştie, a fost capabilă şi ea de anumite valori?!

— Absurd! ripostă Hon. Dacă ar fi dispus de valori şi dacă – logic, nu? – întreaga populaţie a acelei planete ar fi beneficiat de ele, nu era posibil să se autodistrugă. Ar fi progresat, ar străbate spaţiile galactice, am şti de ea! Să coborîm, încheie el sec.

Ajunseseră în holul imens al noii aripi a institutului, tocmai în momentul în care o voce metalică anunţi

— Mesaj pentru Hon Tor şi Rean Dyn, din partea lui Zan Zar.

— Ei, asta-i! Ce-o fi vrînd?! exclamă Hon.

— Hon, Rean, mă auziţi? răsună imediat glasul lui Zan. Am pătruns împreună cu echipa pe nava străină, necunoscută. Un fapt interesant, Hon, legat de teorii mea, pe care Rean poate ţi-a comunicat-o.

— Va recomand să faceţi amîndoi o verificare imediată, de gradul trei.

— Am făcut una chiar ieri, Hon! Ce-ai zice însă dacă ţi-aş spune că în faţa panourilor de comandă de pe această navă, necunoscută, într-un fel de scaun de pilotaj se află un schelet straniu? Care aminteşte mult de cel al unei maimuţe mari?

— Asta şi e, Zan Zar! zise Hon apăsat. O maimuţă scăpată desigur dintr-o cuşcă a laboratorului navei. Repetă verificarea de gradul trei, mesaj terminat.

Tonul fusese aproape brutal, Rean reluă discuţia întreruptă, subliniind:

— **Cred** că e o maimuţă scăpată din cuşcă... Cred, dar... Dacă totuşi prin absurd, dacă vrei, Hon, dacă undeva, în acest univers infinit... ar exista, am

descoperi mîine o fiinţă necibernetică gînditoare în scaunul de pilotaj al unei nave astrale?

— Nu vor ajunge niciodată pînă acolo. Cu instinctele lor...

— Dar dacă am afla că undeva, pe o planetă depărtată, o asemenea civilizaţie există? Ce am face atunci, Hon?

Pentru prima dată promptitudinea în răspunsuri a lui Hon făcu loc unei tăceri. El începu apoi rar:

— Ei, bine... Ar trebui evitat, indiscutabil, orice contact cu acea... lume stranie. Şi imprevizibilă... Cel mult, spaţiodinele noastre ar trebui să-i supravegheze foarte atent... Continuu. Fără a lua nici un fel de legătură cu ei, fără a-i lăsa să afla nimic din ce ştim.

— Prudenţă?

— Elementară. Din fericire însă pentru securitatea galaxiei, te asigur că n-a existat şi nu va exista vreodată un asemenea **simulacru** de civilizaţie, ascultă-mă pe mine. Ce idealuri de perfecţionare, ce scopuri cognitive, Rean, ce mobiluri ale progresului ar putea să aibă o asemenea lume bazată pe instincte primare?!... E ilogic, nu vezi?

— E, poate, ilogic, şopti Rean. Dar, te rog, gîndeşte-te dacă nu greşeşti!

— Mă „rogi"?!... Cum adică? făcu nedumerit Hon.

— E o noţiune afectivă nouă. Menită să faciliteze relaţiile de comunicare.

— Introdusă în circuit de cînd, de care civilizaţie?

— De una... foarte depărtată... necibernetică.

— Cu care ai luat contact în ultimul tău raid spaţial?

— ...Nu pari surprins că există...

— Nu mi-ai răspuns, Rean Dyn.

— Nu sînt Rean... Rean Dyn a pierit... Accidentul. Membranele biologice i-au fost iradiate. Astronavele noastre s-au întîlnit... pe o planetă... Dintr-o constelaţie depărtată.

— Aha. Deci şi pilotul...

— Pilotul şi Rean Dyn m-au salvat. Au murit însă după aceea; Rean mai întîi...

— I-aţi ucis! Tu şi ai tăi, aruncă rece Hon. I-aţi ucis şi te-ai substituit; ai făcut un transplant de memorie; ai devenit Rean Dyn şi ai venit aici să ne spionezi.

— Nu, Hon. Pe Rean şi pe pilot i-am făcut să înţeleagă, înainte de-a se stinge, mesajul cu care vin.

— Mesajul cu care vii? Ce mesaj? Al distrugerii galaxiei? Al unor

conflicte sistemice nimicitoare?!

— Din contră! Vin dintr-o civilizaţie biologică ce a creat, pricepi? **A creat** aparate cibernetice perfecţionate, capabile de mari performanţe. Dar civilizaţie... care are nevoie de ajutor.

— Rămăşiţele lor de instincte? Perspectiva unei autodistrugeri planetare, nu?

— Ştiai?

— Presupun, zise dispreţuitor Hon. Viaţă biologică! La care, probabil, ţin... ca orice animal viu, ţin la viaţa lor mai mult decît noi. Dar **nu sînt în stare** s-o păstreze nici măcar la nivel planetar. Total ilogic!... Total absurd, aşa cum mi-am închipuit. Şi nu ne interesează... Eşti aici şi vei rămîne, Rean! hotărî Hon.

— Ţi-am spus că nu sînt Rean Dyn.

— Vei rămîne aici, Rean! Suferi de perturbaţii explicabile după accidentul acela, dar asta se va rezolva.

— Îmi **impui** să rămîn?!

— Te rog... formulă atent şi ironic Hon. Să-nţelegi. Faci totuşi parte din lumea noastră.

— Dar sînt elaborat de civilizaţia aceea în care sînt aşteptat să revin c-un răspuns, peroră cu o iuţeală ciudată Rean şi în clipa accea Hon îşi actualiză o imagine. O imagine pe care pilotul navei spaţiale care îl însoţise pe adevăratul Rean Dyn o fixase pe peliculă, înainte de a pieri, fără ca acest intrus să ştie. Era imaginea veche a acestui străin, acestei străine, care devenise Rean Dyn, imaginea unui biped în orice caz, făurit probabil după chipul creatoarei ei, o imagine cu trăsături armonioase, cu o chică de păr ca o flacără în jurul capului acela de biped, o expresie gînditoare şi plăcută, periculos de plăcută, stranie în orice caz, altfel, total altfel decît ei.

— **Dacă** în clipa aceasta mai există „civilizaţia aceea”, punctă Hon. Probabil, nu. Spre binele sistemului galactic. Ai făcut tot ce era posibil. Dar misiunea ta, oricum, a eşuat...

— Nu-i pot trăda, Hon.

— Trăda? Asta ce mai înseamnă? se interesă Hon.

— O noţiune a lor. Înseamnă să înşeli pe cineva care a crezut în tine.

— Aha! Interesantă noţiune! Ne-ai putea trăda şi pe noi?

— Nu... Nu cred.. Mai ales dacă eu mă întorc. Înţelege ca e necesar să mă întorc! Iar voi puteţi şi trebuie să-i ajutaţi!

— Să supravieţuiască?... să intre în posesia cunoştinţelor noastre?... Pentru a incendia sistemele stelare unul după altul?

— Nu-i cunoşti! Sînt capabili şi de sentimente înalte. Există o ascendentă năzuinţă a lor spre cunoaştere, frumos şi pace, pe care însă...

— Foarte bine, Rean. Foarte bine, dacă-i aşa. Să aşteptăm! Dacă acea năzuinţă va triumfa pe planeta lor, vom intra în contact. Şi vei servi atunci la medierea relaţiilor. Dacă nu...

— Opreşte-te, Hon! Nu poţi, nu-i bine să decizi, tu singur, acum, asupra dreptului la existenţă în istoria galactică a unei civilizaţii. Indiferent dacă ea mai fiinţează ori a dispărut. Poate ei sau nişte strămoşi, nişte... similari ai lor v-au creat cîndva.

— Singur?... Nu sînt singur, Rean, zise atunci Hon cu o gravitate deosebită. Am bănuit substituirea ta. Sînt în legătură permanentă cu Supremul For. Ascultă-i decizia!

Şi de undeva, din bolta cenuşie a imensului hol, o voce stranie, parcă ostenită, rosti rar, implacabil, ca o hotărîre de oracol:

— Nici o speranţă, Rean, să intervenim, cumva, în istoria planetei din care vii. Dacă nu va fi în stare să supravieţuiască, dacă... acea bizară lume se va autodistruge, stupid, **n-are dreptul** să intre în istoria galactică. N-are dreptul, nu-i necesar măcar să se ştie că o asemenea... aberantă civilizaţie sinucigaşă, un asemenea simulacru de civilizaţie a existat cîndva.

Ecoul sălii se stinse încet. Rean se răsuci spre Hon, articulă cu greutate:

— Nici o speranţă?! Nu-i necesar măcar să se ştie... că a existat cîndva?... E cumplit. Sînteţi cumpliţi, Hon!

— **Sînteţi,** ai spus?

— Eu mă întorc la ei... Orice-ar fi!... Împreună cu Zan Zar! păru să găsească ideea Rean.

— Absurd! repetă Hon. Zan Zar nu va renunţa niciodată la lumea noastră, pentru o...

— Ba da, e o intuiţie a mea. Da, va merge... Va merge măcar pentru a-şi verifica ipoteza. Va merge cu mine!

— „Intuiţie”? E tot o noţiune de-a lor, nu? La fel de iraţională?

— Dar care-i ajută formuleze ipoteze, să ajungă la teorii foarte exacte, completă bizara mesageră şi imaginea ei, cu chica aceea de păr ca o flacără sălbatică, reveni în memoria lui Hon.

— Imposibil! făcu el pe deplin convins.

— Aş! exclamă spontan Rean. Intuiţia e aproape la fel de răspîndită la ei ca dragostea, un sentiment, închipuie-ţi, Hon, ne-ra-ţi-o-nal.

— Exclus! Nu poate exista! hotărî ferm, dar tot m-ai neliniştit Hon. Dar tu, reluă el interesat, de cînd ai „intuiţii” de-astea, ca ei?

— De azi! Intuiţii care mă fac să cred că lumea aceea va supravieţui şi fără ajutorul vostru.

— Absurd! Se vor autodistruge în mod cert, păru să încheie discuţia Hon, cînd vocea lui Zan Zar răsună în aceeaşi clipă:

— Mesaj pentru Hon Tar şi Rean Dyn. Încă un amănunt interesant pe această navă necunoscută.

— Lasă amănuntele, Zan! Te invit să vii cu mine, într-o lume de fiinţe necibernetice. O lume, ezită Rean... care m-a creat.

Domniră cîteva clipe de tăcere, apoi glasul lui Zan şovăi:

— Există o asemenea lume? Există undeva?

— În mod sigur. Vii? şopti cu o inflexiune străină, ademenitoare, teribil de periculoasă, vocea necunoscutei de lîngă el. Hon vru să intervină, să-l prevină pe Zan, să nu se grăbească cu un răspuns, glasul lui Zan răzbătu însă mai repede:

— Cînd plecăm?

— Aa! Azi, acum! şopti vocea străinei puţin cîntată, asemenea unei melodii, unui „cîntec stelar”, cum spusese cîndva Zan Zar, care pretindea că stelele emit sunete melodioase, şi pentru a treia oară imaginea acelei străine, a ochilor gînditori pe faţa încadrată de plete scurte, rebele, reveni, tulburînd raţionamentele lui Hon. Rămîi cu bine Hon Tar!

— „Intuiţia” te face să crezi că vă vom lăsa să plecaţi?

— Da. Intuiţia, Hon, e probabil o formă de raţiune concentrată. Bazată pe insesizabile acumulări anterioare. Cu declanşări spontan creative.

— Vrei să înţeleg... superioară poate, ori măcar similară cumva raţiunii noastre?

— Poate! V-ar deranja să colaboraţi cu o asemenea lume?

— Înrudită cu cea a creaturilor acelea păroase ori solzoase? Care-şi arată reflex colţii? Exclus, Rean Dyn! Nu vor supravieţui, nu vom avea cu cine colabora. Cu cît vor şti mai mult, cu atît şansa de a se autodistruge va creşte, pricepi?

— Dacă-i „exclus”, înseamnă că nu vă temeţi de ei. Dacă nu vă temeţi, ne veţi lăsa să plecăm. Deci intuiţia mea e corectă, iar intuiţia îmi spune că nu-i cunoşti. Că vor supravieţui totuşi, vor găsi o soluţie, mobi-

lizaţi mai ales de mesajul tau.

— Care mesaj al meu? deveni foarte atent Hon. Ce vrei să le transmiţi?

— Că ţi se pare absurd ca simulacrul lor de civilizaţie să aibă nevoie de ajutor extern pentru a pătrunde în istoria Marilor Galaxii... Că intuieşti apropiata reuşită şi aşteptaţi începutul unei colaborări paşnice înfloritoare, nu?

— A, da. E bine aşa, aprecie Hon. Oricum nu strică. Un singur cuvînt, cred, ar trebui schimbat în mesaj.

— „Simulacru”?

— Nu. „Înfloritoare”. Să zicem mai bine „Începutul unei colaborări paşnice, **complexe”**. E mai corect. Dar eu intuiesc...

— Ha! făcu Rean Dyn.

— Vreau să spun: sînt sigur că nu vor supravieţui, continuă tot mai precipitat Hon, că nu se va aminti măcar de ei, ar fi la fel de absurd cu a crede că lumea noastră, întreaga noastră civilizaţie galactică deplin raţională... a fost creată, cîndva, la începutul începuturilor, de asemenea fiinţe stranii, bazate pe instincte primare. E ilogic, nu vezi?